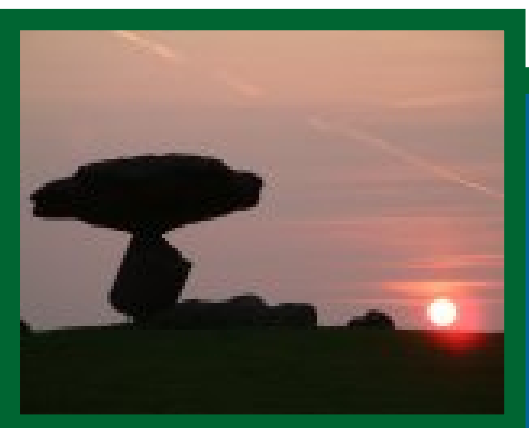

Gemeentelijke visie op GGD IJsselland 2018 - 2023

Inhoudsopgave

Inhoud

Inhoudsopgave	2
1. Inleiding.....	3
2. Wat doet de Verbonden Partij	3
3. Beleidsdoelstelling van de Verbonden Partij.....	4
4. Wat wil de gemeente realiseren bij/met de Verbonden Partij.....	5
5. Rol portefeuillehouder	5

1. Inleiding

Deelname aan een verbonden partij is een manier om een gemeenschappelijk doel te bereiken. Verbonden partijen voeren vaak beleid uit dat de gemeente in principe ook zelf kan (blijven) uitvoeren. Omdat de gemeente uiteindelijk verantwoordelijk blijft voor de realisatie van de beoogde doelstellingen van de programma's, heeft de gemeenteraad een kaderstellende en controlerende taak met betrekking tot de invulling en uitvoering van de activiteiten.

Met de vaststelling van de kadernota verbonden partijen is besloten dat aan het begin van iedere raadsperiode een gemeentelijke visie wordt opgesteld, waarin wordt aangegeven wat de gemeente wil realiseren bij/met de verbonden partij. Dit geldt voor de zogenaamde raads- en gemengde regelingen en daarbij gaat het om de GGD en de Veiligheidsregio. Doel van het vooraf opstellen van de visie is om aan de voorkant duidelijk te hebben welke specifieke bijdrage de verbonden partij levert aan de realisatie van de beleidsdoelstellingen van de gemeente en welke prestaties en producten hiervoor worden geleverd.

Met het vaststellen van de visie is het voor de gemeentelijke vertegenwoordiger in de betreffende verbonden partij duidelijk welk mandaat hij/zij heeft en dit probeert te realiseren en hierover verantwoording aflegt aan de gemeenteraad.

Voor u ligt de Visie op de GGD IJsselland 2018 - 2023. Deze visie bevat een beknopte beschrijving van de wettelijke grondslag en de taken van de GGD (hoofdstuk 2). In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de beleidsdoelstellingen voor de huidige bestuursperiode. Vervolgens wordt in hoofdstuk 4 aandacht besteed aan de opgaven en doelstellingen die de gemeente samen met de GGD wil bereiken. Tenslotte wordt in hoofdstuk 5 aangegeven welke rol de portefeuillehouder heeft in dit geheel. In de dit hoofdstuk wordt tevens een overzicht gegeven van de planning en control cyclus van de GGD en de rol van de raad, het college en de portefeuillehouder hierbij.

2. Wat doet de Verbonden Partij

In de evaluatie van januari 2018 is een uitgebreid hoofdstuk opgenomen over de wettelijke kaders voor het instellen van een GGD en de eveneens wettelijke grondslag voor een deel van de taken van de GGD. Deze uitgebreide beschrijving wordt hier niet herhaald. Voor een volledige beschrijving wordt verwezen naar hoofdstuk 2 van de genoemde evaluatie.

Het instellen van een gemeenschappelijke regeling gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD) is vastgelegd in de Wet publieke gezondheid en gericht op de organisatie van de openbare gezondheidszorg, de bestrijding van infectieziekte-crisis en de isolatie van personen/vervoermiddelen die internationaal gezondheidsgevaar kunnen opleveren. Ook regelt de wet de openbare jeugd- en ouderengezondheidszorg. De wet draagt deze taken op aan de gemeenten, maar verplicht deze daarbij om ten behoeve van de uitvoering een gemeenschappelijke regeling (zijnde de GGD) in te richten en daartoe samen te werken met die gemeenten waarmee ook de Veiligheidsregio wordt gevormd.

Taak en rol van de GGD hangt dus zeer nauw samen met de lokale verantwoordelijkheden op het gebied van publieke (openbare) gezondheidszorg, de samenhang binnen de publieke gezondheidszorg en de afstemming met de curatieve gezondheidszorg en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen. Tevens zijn er verplichte taken op het gebied van de jeugdgezondheidszorg en ouderengezondheidszorg, alsmede de infectieziekten bestrijding. Deze taken lopen uiteen van het verzamelen en registreren van beleidsdata, het geven van beleidsadviezen tot het daadwerkelijke uitvoeren van preventieve handelingen bijvoorbeeld via het consultatiebureau. De GGD is daarnaast, ook op wettelijke basis, toezichthouder op de kinderopvang.

Naast de wettelijk verplichte taken worden door de GGD ook andere taken uitgevoerd, soms in opdracht van de samenwerkende gemeenten, soms voor als 'ingekochte' dienstverlening voor enkele gemeenten

In de Wet publieke gezondheid (artikel 13) is vastgelegd dat eens in de vier jaar door de minister een landelijke nota gezondheidsbeleid wordt opgesteld, waarin prioriteiten voor beleid worden opgenomen. De gemeenteraad stelt vervolgens binnen twee jaar na het verschijnen van de landelijke nota een gemeentelijke nota gezondheidsbeleid vast, waarin doelstellingen, activiteiten en resultaten voor het gezondheidsbeleid zijn geformuleerd en waarbij in ieder geval de landelijke prioriteiten aan bod komen. Hieraan is in Dalfsen uitvoering gegeven door middel van de beleidsnota 'Kerngezond Dalfsen'(2017).

De wet schrijft geen verplichtingen voor aan een GGD ten aanzien van (vierjaarlijks) opstellen van een beleidsdocument. Het beleid en uitvoeringsprogramma van de GGD zal echter altijd moeten aansluiten bij de hoofdlijnen en doelstellingen uit de gemeentelijke beleidsnota's.

De GGD heeft haar taak als volgt verwoord: De GGD IJsselland bouwt voor gemeenten in IJsselland aan publieke gezondheid. *'Wij beschermen en bevorderen gezondheid. Daarbij richten wij ons op het verminderen van ongelijkheid in de kans op goede gezondheid onder inwoners van de regio IJsselland'*. (Missie GGD IJsselland, juni 2012). In 2018 is de missie nog korter geformuleerd: "GGD IJsselland, voor een gezonde samenleving".

Gezondheid staat daarbij steeds nadrukkelijker in verbinding met 'mee kunnen doen in de samenleving. Huber (2011) omschrijft gezondheid als "het vermogen om zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van lichamelijke, psychische en sociale uitdagingen van het leven". GGD IJsselland wil inwoners van de gemeenten optimaal ondersteunen bij het versterken van de eigen kracht, betrokken burgerschap en informele zorg. Daarnaast ligt de focus onder meer op het wegnemen van sociaaleconomische gezondheidsverschillen en de bestrijding van welvaartsziekten, zoals obesitas. Deze benadering staat bekend onder het begrip 'positieve gezondheid' en vormt daarmee de basis voor de inhoudelijke en beleidsmatige keuzes van de GGD. Deze aanpak sluit aan bij de lokale beleidsnota publieke gezondheid "Dalfsen kerngezond" waarin de uitgangspunten van positieve gezondheid eveneens centraal staan.

GGD IJsselland kiest er voor om haar strategisch beleid samen met haar eigenaren (de gemeenten in IJsselland) te ontwikkelen. Dit leidt iedere bestuursperiode tot een bestuurlijke agenda die richting geeft aan het doen en laten van de organisatie. In januari 2019 is de concept bestuurlijke agenda voor de periode 2019-2023 verschenen. Deze bestuurlijke agenda bevat de strategische koers voor deze periode op regionaal niveau.

3. Beleidsdoelstelling van de Verbonden Partij

De beleidsdoelstellingen van de GGD worden verwoord in de eens per vier jaar op te stellen regionale bestuursagenda. In januari 2019 is de (concept) agenda publieke gezondheid 2019/2023 "Beweging vanuit regie" verschenen. (zie bijlage). Deze strategische meerjaren agenda bevat de beleidsmatige koers voor de GGD in deze periode.

De beleidsagenda is gebaseerd op inzicht in de gezondheidssituatie van de inwoners van de regio, op gesignaleerde knelpunten, op ontwikkelingen in landelijk, regionaal en lokaal beleid, en verantwoordelijkheden van de gemeenten. De beleidsagenda van de GGD wil daarmee nauw aansluiten bij de wettelijke verplichtingen van de gemeenten enerzijds en anderzijds bij de taken en opdrachten die de gemeenten hebben in het sociaal domein, op basis van de Omgevingswet etc,

De beleidsdoelstellingen in de strategische agenda zijn geformuleerd in vijf programmalijnen. Bij elke programmalijn worden het beoogde maatschappelijk effect, de speerpunten van beleid, de betrokken partners, alsmede de rol en activiteiten van de GGD beschreven. Deze beschrijving biedt voldoende houvast om tussentijds en na afloop van de beleidsperiode de realisatie van de beleid te monitoren.

Het betreft de volgende programmalijnen:

- 1 versterken publieke gezondheidszorg.
- 2 Jeugd en kansrijke start
- 3 Psychische gezondheid
- 4 gezonde leefomgeving

- 5 Preventieve gezondheidszorg voor ouderen.

Deze strategische beleidsagenda biedt ook op gemeentelijk niveau voldoende houvast voor de aansturing van de GGD.

4. Wat wil de gemeente realiseren bij/met de Verbonden Partij

Zoals hiervoor beschreven is de GGD het verplichte uitvoeringsorgaan voor een aantal bij wet bij gemeente belegde taken. Voor de gemeente is het in de eerste plaats van belang dat die (basis)taken op een goede en efficiënte wijze worden uitgevoerd. De gemeente heeft er belang bij de GGD daartoe goed in positie is gebracht.

Het takenpakket van de GGD is zeer breed. Het sterkt te ver om op al deze taken te beschrijven wat de gemeente samen met deze verbonden partij wil realiseren, daarom twee voorbeelden:

- De GGD is voor de gemeente de vanzelfsprekende partner waar het gaat om de uitvoering van het lokaal preventief gezondheidsbeleid. De GGD draagt bij aan het realiseren van de doelstellingen uit de beleidsnota. 'Dalfsen kerngezond' van 2017. Deze beleidsnota beschrijft de lokale beleidsdoelstellingen uitgaande van het begrip 'positieve gezondheid'. De lokale beleidsdoelstellingen zijn gericht op het versterken van de ervaren gezondheid van de iedere inwoner. Gezonde inwoners gezond houden. De GGD draagt daar aan bij door middel van inhoudelijke expertise, het beschikbaar stellen van gegevens etc. Samen met de GGD en andere betrokken partners (zoals SAAM) willen we hier een toename bereiken van de (ervaren) gezondheidssituatie van de inwoners van Dalfsen. De gezondheidsmonitor die per inwoners groep (ouderen, kinderen, jeugdigen volwassene) eens per vier jaar wordt uitgevoerd is een van de instrumenten om het resultaat van deze inzet te volgen.
- De GGD draagt zorg voor de uitvoering van de preventieve jeugdgezondheidszorg. De doelstelling van de gemeente is dat samen met de GGD alle kinderen en jeugdigen (0-18) periodiek worden bereikt door de GGD (consultatiebureau) voor de screening en advisering op de vaste contactmomenten en ten behoeve van de uitvoering van het rijksvaccinatieprogramma. Met de GGD streven we naar een veilige vaccinatiegraad in de gemeente. Tevens wordt met de GGD door middel van voorlichting, contacten in scholen, kinderopvang en peuterspeelzalen en de inzet van een orthopedagoog uitvoering gegeven aan taken die bijdrage aan de preventie in relatie tot de Jeugdwet en het passend onderwijs. Het doel hiervan is het voorkomen of tijdig signaleren van problematiek bij opgroeien en opvoeden.
Om zoveel mogelijk kinderen en ouders te bereiken is aanvullend op het standaard beleid van de GGD in Dalfsen gekozen voor het behouden van de consultatiebureaus in Nieuwleusen en Lemelerveld. Deze inzet staat niet ter discussie.

De al eerder genoemde regionale agenda "beweging vanuit regie" beschrijft op een meer strategisch niveau de doelstellingen voor de beleidsuitvoering van de GGD. Deze doelstellingen gelden voor de gehele regio maar zijn eveneens aan te duiden als de doelen die de gemeente met de GGD op regionaal, maar ook op lokaal niveau wenst te bereiken. Deze strategische agenda is voldoende concreet geformuleerd om de beleidsontwikkeling en de resultaten in de beleidsperiode te kunnen volgen.

5. Rol portefeuillehouder

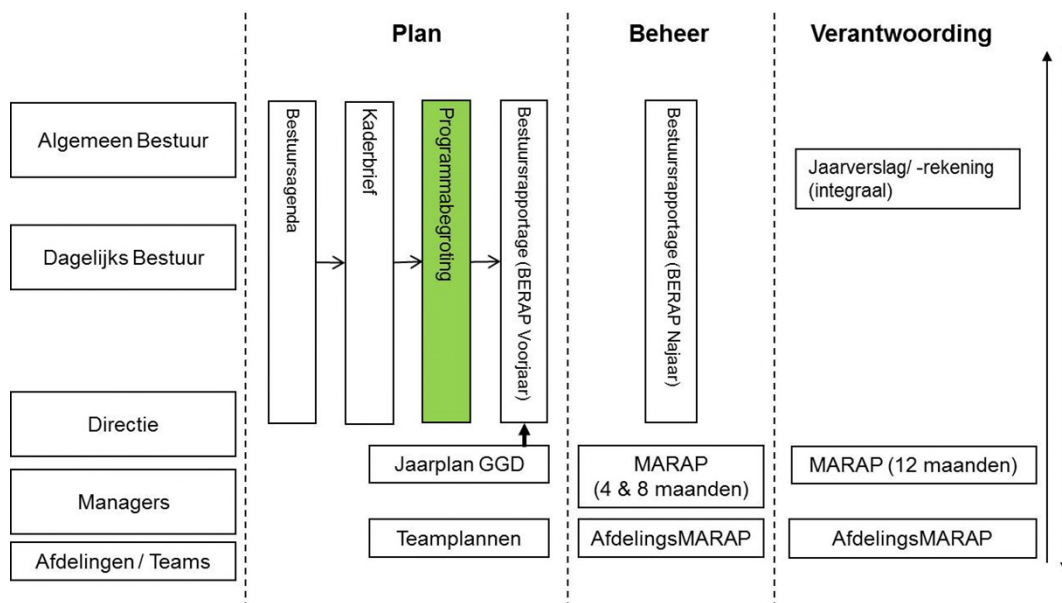
in de evaluatie van januari 2017 wordt beschreven dat de gemeente in diverse verhoudingen staat tot de GGD. Dit betreft in ieder geval de rol van eigenaar/bestuurder en de rol van opdrachtgever. In de rol van eigenaar / bestuurder van de GGD treedt de portefeuillehouder op als een van de bestuurders van de GGD in het algemeen bestuur van de GGD. De opdracht voor het bestuur van de GGD is zorg te dragen voor de continuïteit van de organisatie GGD, zorg te dragen voor een solide

bedrijfsvoering en zorg te dragen dat de GGD op een efficiënte en effectieve wijze uitvoering kan geven aan de opgedragen taken zoals in het voorgaande beschreven.

In de rol als opdrachtgever voor de GGD zal de portefeuillehouder met de GGD de focus leggen op het behalen van de lokale doelstellingen en –preventieve- gezondheidseffecten voor de gemeente Dalfsen. Deze doelstellingen liggen ten dele vast in de preventie nota “Dalfsen kerngezond”.

Over de voortgang van beleid en uitvoering en over nieuwe relevante ontwikkelingen wordt zowel in de bekende gemeentelijke jaarcyclus als in de jaarcyclus van de GGD gerapporteerd.

De beleidscyclus van de GGD ziet er volgt uit:

Versie februari 2017

In plaats van de benaming Kaderbrief (zie onder Plan) wordt sinds 2018 de term Ontwikkelingsbrief gebruikt.

- De bestuursagenda wordt één maal per bestuursperiode opgesteld. Deze wordt via het college van B&W aan de raad toegezonden en kan besproken worden in de raadscommissie. Er is geen formele mogelijkheid tot het geven van een zienswijze. Opvattingen kunnen aan de portefeuillehouder meegegeven worden .
- De ontwikkelingsbrief verschijnt jaarlijks Ook deze wordt via het college aan de raad aangeboden ter kennisname en bespreking. De aard van de brief is informeren. Er is derhalve geen mogelijkheid voor een zienswijze. De ontwikkelingsbrief bevat tevens het kader voor het opstellen van de programmabegroting van de GGD. Bij de bespreking van de brief heeft de raad de mogelijkheid om opvattingen mee te geven aan de portefeuillehouder.
- De Programmabegroting verschijnt jaarlijks in april ten behoeve van het daaropvolgende kalenderjaar. Deze wordt door de GGD aangeboden aan de gemeenteraad. Conform de nota verbonden partijen wordt dit stuk in handen van het college gelegd (gemandateerd) ter beoordeling en het zo nodig opstellen van een zienswijze. De raad wordt via het RIS geïnformeerd.
- Via de voor- en najaarsmarap rapporteert de GGD over de voortgang en ontwikkelingen en over eventuele begrotingswijzigingen. Bij deze laatste is het weer mogelijk een zienswijze te geven.(gemandateerd aan het college)
- Het jaarverslag en jaarrekening worden na afloop bet begrotingsjaar uitgebracht en toegezonden aan de gemeenteraad. Bij deze stukken is geen formele

zienswijzeprocedure voorzien. Wel is het mogelijk opvattingen over de resultaten te doen toekomen aan de GGD.

Bij de besluitvorming over bovenstaande stukken is de portefeuillehouder betrokken in de rol als mede-eigenaar en lid van het algemeen bestuur van de GGD IJsselland. Bespreking en besluitvorming vindt plaats in de reguliere vergaderingen van het algemeen bestuur. Deze vinden 4 tot 5 keer per jaar plaats. Deze vergaderingen zijn openbaar. Agenda en vergaderstukken worden vooraf, tijdig, gepubliceerd via de publieke website van de GGD. In de vergadering van het algemeen bestuur vindt besluitvorming plaats over de planning en control documenten, beleidsdocumenten en rapportages en andere bestuurlijk vast te stellen documenten. Ook de bestuurlijke zorg voor bedrijfsvoering behoort hiertoe. Bij de uitvoering van deze bestuurlijke rol betreft de portefeuillehouder de opvattingen van de gemeenteraad.